

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Сл. весник на РМ“ бр. 58/00, 44/02, 82/2008, 167/10, 51/11, 96/2019 и 110/2019) и член 30 од Законот за основно образование (Службен весник на РСМ, бр. 161 од 5.8.2019 година), министерот за образование и наука донесе наставна програма по предметот **КЛАСИЧЕН БАЛЕТ** за IV одделение од шестгодишното основно балетско образование, според која ќе се реализира настава и во VII одделение од деветгодишното основно балетско образование, до завршување на учебната 2024/2025 година.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Наставна програма

КЛАСИЧЕН БАЛЕТ

за IV одделение

шестгодишно основно балетско образование

Скопје, 2020 година

Назив на наставната програма	Класичен балет
Тип на наставна програма	Задолжителна
Година на изучување	IVто одделение
Број на часови неделно/годишно за реализација на наставната програма	10 часа / неделен фонд 360 годишен фонд
Цели на наставна програма	<p>Општите цели на наставната програма по наставниот предмет класичен балет се ученикот/ученичката да се стекне со знаења и вештини за:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Изведба на претходно изучените елементи со подигнување на полупрсти; - Демонстрација на елементарни свртувања и подготовка за pirouettes покрај палката; - Изведба на елементите на полупрсти на средина на салата; - Изведба на различен вид свртувања на средина на салата; - Изведба на сложени форми на port de bras со принцип на ротација; - Примена на различен вид на скокови со движење; - Демонстрација на сложена техника при изведба на мали скокови; - Презентација скокови со вклучување на сложена координација на сите делови од телото; - Класификација и танцово изразување на различен карактер на движењата на шпиц патики; - Демонстрација на елементарна техника на свртувања на шпиц патики

<p>Наставни теми</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Движења покрај палката • Движења на средина на салата • Скокови • Движења на прсти (шпиц патики)
<p>Материјално-технички и просторни услови</p>	<p>За постигнување на целите на наставата по класичен балет задолжително е задоволување на просторните услови дефинирани според регулативата за изведување на овој тип на настава односно училишта од овој профил. Во однос на материјално-техничките услови задолжителна е реализација на наставата со пијано придружба . Моделите за реализација на наставата по овој предмет нужно претпоставува нагледни средства како видео запис, илустрации, фотографии, аудио помагала, користење на новите технологии и сл.</p>
<p>Норматив за наставен кадар</p>	<p>Наставата по предметот Класичен балет може да ја изведува лице кое завршило:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Студии по балетска педагогија, отсек класичен балет , VII/1 или 240 ЕКТС; • Студии по балетска педагогија, отсек современ танц, VII/1 или 240 ЕКТС.

Тема 1. ДВИЖЕЊА ПОКРАЈ ПАЛКАТА (100 часа)

Ред. број	Резултати од учење	Содржини и поими	Активности и методи	Критериуми на оценување
1.	<p>Ученикот/ученичката ќе биде способен/способна да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -применува методски правила во изведбата на battemen во различни поставки и различни форми при изведба на полупрсти -комбинира различни ритмички шеми при изведба на battemens - препознава правилна изведба и точна интерпретација - ја зајакнува стабилноста при изведба на вежбите со вклучување на relevé 	<p>Содржини – Battement</p> <ul style="list-style-type: none"> - battements tendus pour batterie, - battements fondus и battements fondus double на 45° на полупрсти, -battements soutenus на 45° на полупрсти, -battements frappés, battements doubles frappés на полупрсти, - battements frappés, battements doubles frappés со наизменична промена на потпоранта нога на demi plié и relevé, -petits battements sur le cou- 	<p>Активности:</p> <p>Вежби со battements tendus pour batterie,</p> <ul style="list-style-type: none"> -вежби со battements soutenus, -вежби со различен вид battements fondus, -вежби со battements frappés , -вежби со petits battements sur le cou-de-pied - вежби со battements relevés lents, battements développés, - вежби со grands battements jeté - вежби со подигнување на полупрсти - комбинирани вежби со вклучување на повеќе елементи и поставки 	<p>Ученикот/ученичката може да:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. ја користи прецизно нормата пропишана со методиката на изведба на battements елементот/движењето 1.2.демонстрира отворени позиции и положби на нозете и стапалата; ги контролира потпорната и работната нога во време на изведбата при изведна на елементите на полупрсти 1.3. самостојно методски правилно изведува комбиниран состав на елементи со променлива положба на потпорната нога на полупрсти, цело стапало и demi plié 1.4. применува договорени правила и демонстрира точна изведба на ритмички комбиниран состав на елементите

		<p>de-pied на полупрсти,</p> <p>-grand battements jeté co pase par terre,</p> <p>Поими:</p> <ul style="list-style-type: none"> - battements tendus pour batterie, - grand battements jeté co pase par terre 	<p>Методи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Перцептивно-тактилна - демонстрација на вежбата од страна на педагогот - демонстрација на вежбата со интегрирање на ученикот 	
2	<p>-демонстрира способност за промена на видот на движењето</p> <ul style="list-style-type: none"> - развива способност за активирање на потпорната нога преку промена на положбата од испужена во demi plié - применува методски правила во изведбата на различните форми на rond каде работната нога е подигната на 45° и 90° 	<p>Содржини – Rond</p> <ul style="list-style-type: none"> - Demi rond de jambe и grand rond de jambe на 90 ° en dedans и en dehors на цело стопало и demi plié, - rond de jambe en `lair со завршување на demi plié <p>Поими:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rond de jambe - rond de jambe en `lair со demi plié 	<p>Активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објаснување и практична презентација, - вежби со вклучување на форми на rond на 90 ° , - вежби со rond de jambe en `lair со промена на положбата на потпорната нога, - работа во групи, двојки и индивидуално <p>Методи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Перцептивно-тактилна - демонстрација на 	<p>2.1. покажува правилна методска изведба на Rond на 90 ° (точна положба на нозете и поставка на телото при ротацијата на работната нога; отворени позиции и положби на нозете и стапалата; правилна поставеност на карличниот дел од телото) во различна поставеност на потпорната нога</p> <p>2.2. практично владее со сложена координација при изведба на комбиниран состав на Rond</p> <p>2.3. постигнува фиксација на висината од 90° Demi rond и</p>

			<p>вежбата од страна на педагогот</p> <ul style="list-style-type: none"> - демонстрација на вежбата со вклучување на ученикот 	различни Rond позите
3	<ul style="list-style-type: none"> - да изврши пренос на тежишната точка точно и прецизно од работна на потпорна нога - го контролира свртувањето - ја усложнува координацијата на деловите од телото преку комбинација на повеќе движења во една вежба 	<p>Содржини - Помошни, сврзувачки движења и свртувања</p> <ul style="list-style-type: none"> - pas tombés на место и со движење, - pas souprés на цело стапало и полупрсти, - свртување fouettés en dehors и en dedans на 1/4 круг со работна нога поставена на под, - preparation за pirouette sur le cou-de-pied en dehors и en dedans од II, V и IV позиција, - flic напред и назад на полупрсти, - flic – flas на цело стапало - целосно свртување со промена на нозете, - полусвртување en dehors и en dedans со работна нога 	<p>Активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објаснување и практична презентација на движењата; - вежби со помошни и сврзувачки елементи комбинирани со другите балетски елементи со промена на ритмичкиот цртеж и карактерот; - вежби за развивање на стабилноста и апломбот; - работа во групи, двојки и индивидуално <p>Методи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - перцептивно-тактилна - демонстрација на вежбата од страна на педагогот 	<p>3.1 ја контролира работата на нозете при пренос на тежишната точка при што ја задржува отворената положба</p> <p>3.2. демонстрира стабилност при свртувањата на две нозе</p> <p>3.3. демонстрира правилна поставка на телото за време на изведбата relevés при свртување</p> <p>3.4. прави подготовка за pirouette sur le cou-de-pied од II, V и IV позиција при тоа демонстрира стабилен пренос од demi plié на полупрсти</p>

		<p>поставен во поза sul le cou-de-pied,</p> <p>- pirouette од V позиција dehors и en dedans (факултативно)</p> <p>Поими:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pas tombés, - pas coupés, - soutenu en tournant, - pirouettes, - fouettés 	<ul style="list-style-type: none"> - демонстрација на вежбата со вклучување на ученикот 	
4	<p>- демонстрира правилна методска изведба на движењата на рацете при преоди и пренос на тежиштето на телото</p> <p>- покажува капацитет за зголемување на подвижноста на горниот дел од телото преку наклони на телото</p>	<p>Содржини - Port de bras</p> <p>- III-то port de bras со работна нога поставена во поза на под и преод на потпорната нога</p> <p>Поими:</p> <p>- III-то port de bras</p>	<p>Активности:</p> <p>Објаснување и практична презентација;</p> <p>- вежби со движење на рацете и примена на port de bras во комбинирана форма (интегрирани во вежбите покрај палката)</p> <p>- вежби на rond de jambe par terre со вклучување на III-то port de bras со работна нога поставена во поза на под и преод на потпорната нога</p>	<p>4.1 повторува правилна методска изведба на port de bras при преод</p> <p>4.2. изведува port de bras со свиткување на потпорната нога на ниво demi plié</p> <p>4.3. покажува способност за изведба на комбиниран состав на елементи со променлива ритмичка шема</p>

			<p>- работа во групи, двојки и индивидуално</p>	
--	--	--	---	--

Методи:

- Перцептивно-тактилна
- демонстрација на вежбата од страна на педагогот
- демонстрација на вежбата со вклучување на ученикот

Тема 2. ДВИЖЕЊА НА СРЕДИНА НА САЛАТА(100 часа)				
Ред. број	Резултати од учење	Содржини и поими	Активности и методи	Критериуми на оценување
1	<p>Ученикот/ученичката ќе биде способен/способна да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ги исполнува сите пози на средина на салата на 90°; - ги демонстрира способностите за промена на изведбата од цело стапало на полупрсти; - ги усвои првите форми на en tournant ; - го применува контролирано принципот на промена на тежиштето од една на друга нога 	<p>Содржини – Пози и battement</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поза IV arabesque на 90 ° , - battement tendu en tournant en dehors и en dedans 1/8, - battement fondus en face и во мали пози со plié-relevé, - battement fondus на полупрсти, - battement doubles fondus en face, - battement soutenus на 45 ° en face на полупрсти, -battement frappés на полупрсти, - battement doubles frappés en face на полупрсти (факултативно), - battement frappés и battement doubles frappés со промена на 	<p>Активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вежби со интегрирање на новите пози во чист, а постепено и во комбиниран состав; - вежби со примена на елементарните en tournant; - вежби со работа на полупрсти; - вежби со усложнета координација; - комбинирани вежби со повеќе елементи; <p>Методи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Перцептивно-тактилна - демонстрација на вежбата од страна на педагогот - демонстрација на вежбата со вклучување на ученикот 	<p>Ученикот/ученичката може да:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. правилно да ги изведе елементите на средина на салата и ги демонстрира сите пози на висина од најмалку 90° 1.2. демонстрира точна положба на нозете и поставка на телото при изведбата en tournant 1.3 демонстрира стабилна положба при изведба на полупрсти 1.4. покажува стабилна положба и примена на методските правила при изведба на battement développé и battement relevés lents при промена на позите и изведба на demi plié

		<p>положбата на потпорната нога (на цело стапало <i>demi plié</i> и факултативно <i>relevé</i>),</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>petit battement sur le cou-de-pied</i> на цело стапало и на полупрсти,- <i>battement relevés lents en face</i> и во пози со промена на позата преку <i>passé</i>,- <i>battement développé en face</i> и во пози со промена на позата преку <i>passé</i>,- <i>battement développé</i> и <i>battement relevés lents</i> на <i>demi-plié</i> (освен <i>IV arabesque</i> и поза <i>écartée</i>),- <i>grand battements jeté pointés</i> во V позиции,- <i>grand battements jeté co pase par terre</i> <p>Поими:</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>battement tendu en</i>		
--	--	--	--	--

		<p>tournant,</p> <ul style="list-style-type: none"> - grand battements jeté co pase par terre, - grand battements jeté pointés, - grand battements jeté co pase par terre 		
2	<ul style="list-style-type: none"> - ги демонстрира способностите за прецизна изведба според правилата на балетската норма за rond de jambe на 90 °; - ги комбинира и поврзува различните положби на потпорната нога при изведба на rond; - ги соединува со други движења на средина на салата 	<p>Содржини</p> <p>Rond</p> <ul style="list-style-type: none"> - demi rond de jambe и rond de jambe en dehors at en dedans на 45° на demi plié и полупрсти (факултативно), -demi rond de jambe и rond de jambe en dehors at en dedans на 90°, - rond de jambe en l`air en dehors и en dedans на полупрсти (факултативно) <p>Поими:</p> <ul style="list-style-type: none"> - кружни движења - rond de jambe en l`air 	<p>Активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вежби со вклучување на различни форми на rond de jamb; - комбинирани вежби на rond de jamb и port de bras; - работа во групи и индивидулано; <p>Методи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Перцептивно-тактилна - демонстрација на вежбата од страна на педагогот - демонстрација на вежбата со вклучување на ученикот 	<p>2.1. постигнува точна положба на нозете и поставка на телото при ротацијата на работната нога</p> <p>2.2 при изведба на demi rond de jambe и rond de jambe ногата ја задржува висината од најмалку 90° во сите точки од движечката траекторија</p> <p>2.3 го контролира појасниот дел при изведба на ротациите и ја исполнува прецизно нормата пропишана со методиката на изведба на елементот (демонстрира отворени позиции и положби на нозете и стапалата; ги контролира потпорната и работната нога во време на изведбата)</p>

3	<p>- демонстрира правилен и прецизен пренос на рацете преку позиции и положби</p> <p>- прави разлика помеѓу различните форми на port de bras</p> <p>- комбинира различни елементи со различни форми на port de bras</p>	<p>Содржини - Port de bras</p> <p>-III port de bras со работна нога поставена во поза на под без и со преод на потпорната нога,</p> <p>-IV port de bras,</p> <p>Поими:</p> <p>- port de bras,</p>	<p>Активности:</p> <p>- вежби со port de bras во чиста форма;</p> <p>- port de bras интегрирано како дел од вежбите на средина на салата, особено како дел од rond de jambe par terre;</p> <p>- работа индивидуално;</p> <p>Методи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Перцептивно-тактилна - демонстрација на вежбата од страна на педагогот - демонстрација на вежбата со вклучување на ученикот 	<p>3.1. ги контролира и правилно ги извршува транзициите од една во друга позиција и port de bras движењата</p> <p>3.2. покажува правилни преноси односно ротација на телото</p> <p>3.3. прави наклон на телото при кружниот port de bras повеќе од 90°</p> <p>3.4. изведува комбинации на различни елементи со различните форми на port de bras</p>
4	<p>- ги почитува и применува изучените правила на изведба</p> <p>- ги демонстрира на средина на</p>	<p>Содржини - Temps lié, помошни и сврзивачки движења</p> <p>- Temps lié на 90° со преод на цело стапало,</p> <p>- flic на цело стапало и полупрсти напред и назад,</p>	<p>Активности:</p> <p>Објаснување и практична презентација;</p> <p>- вежби со помошни и сврзувачки движења;</p> <p>- вежби за координација;</p>	<p>4.1. ги изведува движењата со промена на положбата на потпорната нога и со пренос на тежиштето на цело стапало точно методски и ритмички</p>

	<p>салата положбите и позите изучени покрај палката</p> <ul style="list-style-type: none"> - ги комбинира и поврзува различните помошни и сврзувачки движења со вежбите на средина на салата; - покажува способност за комбинирано изведување со наизменична и едновремена работа на нозете, рацете и главата. 	<ul style="list-style-type: none"> - flic – floc на цело стапало (второто полугодие) - pas tombé на место, - pas couré на цело стапало , - relevés во IV позиција и со работна нога поставена на sur le cou-de-pied, - pas de bourré ballotté на 45 °, - pas jeté fondu со движење напред и назад, - preparation за pirouettes sur le cou-de-pied en dehors и en dedans од II, V и IV позиција, - целосно свртување со промена на нозете, - glissade en tournant со свртување на половина круг, во второто полугодие цел круг, - pirouette en dehors и en dedans од V позиција позиција (факултативно) <p>Поими:</p> <ul style="list-style-type: none"> - flic , 	<ul style="list-style-type: none"> - вежби за стабилност и апломб; - работа индивидуално и во група; <p>Методи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Перцептивно-тактилна - демонстрација на вежбата од страна на педагогот <p>демонстрација на вежбата со вклучување на ученикот</p>	<p>4.2. извршува свртувања на две нозе задржувајќи ја стабилноста на полупрсти</p> <p>4.3. демонстрира најосновни форми на fouetté</p> <p>4.4. правилно и прецизно ја контролира изведбата на preparation за pirouette sur le cou-de-pied од II, V и IV позиција и покажува стабилност при relevé</p>
--	--	--	--	---

		<ul style="list-style-type: none">- flic – flac ,- pas tombé,- pas coupé ,- fouetté ,- pas de bourréé ballotté en tournant,- pas jete fondu,- preparation за pirouette sur le cou-de-pied од II, V и IV позиција,- glissade en tournant		
--	--	--	--	--

Тема 3. СКОКОВИ (90 часа)

Ред. број	Резултати од учење	Содржини и поими	Активности и методи	Критериуми на оценување
1	<p>Ученикот/ученичката ќе биде способен/способна да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - прави просторен пренос на телото во време на скокот во сите насоки (напред, назад и странично) - демонстрира точни положби при скокови кои завршуваат во пози - исполнува средни скокови со што ја зголемува висината на скокот 	<p>Содржини - Скокови</p> <ul style="list-style-type: none"> - temps sauté со движење во сите правци, - changement de pieds со движење во сите правци, - pas assmlé со движење en face и во пози, - double pas assmlé, - pas coupé, - pas tombes , -sissonne fermée во пози, - sissonne ouverte par developpé на 45 ° и en face и во пози, - pas emboieté на напред и назад во положба sur le cou-de-pied на место и со движење, - temps levé со нога поставена во положба sur le cou-de-pied, - pas ballonné напред, назад, настрана на место и со движење, -pas de chat (со исфрлање на 	<p>Активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> -објаснување и практична презентација; - вежби со temps sauté; - вежби со changement de pied; - вежби со pas assmlé; - вежби со sissonne fermée; - вежби со sissonne ouverte; - вежби со pas emboieté ; - вежби со pas ballonné; - вежби со pas échappé battu; - комбинирани вежби со користење на pas coupé, temps levé, pas balancé; <p>Методи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - перцептивно-тактилна - демонстрација на вежбата од страна на 	<p>Ученикот/ученичката може да:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. правилно да ја пренесе тежината при скокови кои се со просторно движење (напред, назад, странично) 1.2. ги применува сите правила пропишани со балетската норма во однос на зададениот скок или комбинација скокови 1.3. демонстрира изведба на мали и средни скокови 1.4. ја задржува отворена положба на потпорната и испружената на работната нога при изведба на скокови со кои отскокнувањето и доскокнувањет се изведува на една нога

		<p>нозете на назад), -pas balancé во чист вид и en tournant 1/4 круг, -Pas échappé battu</p> <p>Поими:</p> <ul style="list-style-type: none"> - double pas assmlé, - pas coupé, - sissonne fermée, - sissonne ouverte par developpé, - pas emboieté, - pas échappé battu, - temps levé, - pas ballonné 	<p>педагогот</p> <ul style="list-style-type: none"> - демонстрација на вежбата со вклучување на ученикот 	
--	--	---	---	--

Тема 4. ДВИЖЕЊА НА ПРСТИ (ШПИЦ ПАТИКИ) (70 часа)

Резултати од учење	Содржини и поими	Активности и методи	Критериуми на оценување
<p>Ученикот/ученичката ќе биде способен/способна да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изведува елементи на шпиц патики при транзитирачка положба на телото; - прикаже стабилност при изведба на положби на работната нога sur le cou-de-pied и пози на 45° ; - планира и развива чувство за координација и просторна ориентација при преноси на тежиштето на телото; - проверува примена на зададени правила. 	<p>Содржини</p> <ul style="list-style-type: none"> - relevés IV, - relevés со работната нога, поставена на sur le cou-de-pied (2-4) - pas assemblé soutenu во сите правци во пози, - pas de bourrée balloté, - sissonne simple en face и во пози, - pas jeté со нога поставена на sur le cou- de- pie со движење во сите правци, - pas jeté во пози на 45°, - pas coupé-ballonné, - sissonne ouverte на 45°, - pas tombé од поза во поза на 45°, - preparation за pirouette sur le cou-de-pied од II, V позиција dehors и en dedans 	<p>Активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објаснување и практична презентација; - вежби за развивање на стабилноста; - вежби за зголемување на еластичноста и јачината на стапалата; - работа во групи, двојки и индивидуално; <p>Методи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - перцептивно-тактилна - демонстрација на вежбата од страна на педагогот - демонстрација на вежбата со вклучување на ученикот 	<p>Ученикот/ученичката може да:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. демонстрира стабилност при преноси на тежишната точка и поставки на работната нога на sur le cou-de-pied и во пози на 45° 1.2 ја практикува континуирано бараната положба на телото (исправена), на нозете (отворена) и стапалата (испружена) во време на изведбите 1.3. стабилно и прецизно ги изведбува елементите кои вклучуваат пози на 45° 1.4. извршува стабилен пренос на тежината на една нога како подготовка кон pirouettes

	<p>Поими:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pas assemblé soutenu, - pas de bourrée balloté, - sissonne simple, - pas jeté , - pas coupé-ballonné, -sissonne ouverte, - pas tombé , - preparation за pirouette sur le cou-de-pied 		
<p>Оценување на постигањата на учениците</p>	<p>За да се оценат постигнувањата на ученикот/ученичката неопходно е:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се следи континуирано ученикот/ученичката за да се добијат сознанија за неговото напредок, развој, степенот на разбирање на поимите, правилата и нивната примена, оспособеноста за реализација на зададените задачи; - континуирано следење на ученикот/ученичката и неговиот напредок во однос на новите содржини но особено на новите техники - скокови и за девојчињата изведба на шпиц патики - континуирано следење на односот на ученикот/ученичката кон работата, соработка со врсниците, покажаната иницијативност, љубопитност, самостојност, точност во искажувањето и истрајност во извршувањето на обврските; - континуирано утврдување и проверка на стекнатите знаења, способности и вештини во тематските целини. 		

	<p>Оценувањето на постигањата на учениците ќе биде со нумеричка оценка (од 1 до 5). Постигнувањата на учениците се оценуваат континуирано во тек на наставниот процес. Во тек на првото и третото тромесечие се спроведува колоквиум пред комисија..Наставникот преку годината подготвува полугодишен и годишен контролен испит кој се оценува комисијски.</p>
Почеток на имплементација на наставната програма	Учебна 2020/2021 година
Институција/ носител на програмата	Биро за развој на образованието
Потпис и датум на донесување на наставната програма	<p>бр.12-5971/15 17.08.2020 година</p> <p style="text-align: right;">МИНИСТЕР, Dr. Arbër Ademi</p> <hr style="width: 20%; margin-left: auto; margin-right: 0;"/>